

між ними відповідно до їх часток, суд визнає ідеальні частки подружжя в цьому майні без його реального поділу та залишає майно в їх спільній частковій власності. У такому випадку судовим рішенням має обов'язково встановлюватись порядок користування цим майном.

Література

1. Сімейний кодекс України від 5 жовтня 2016 р. № 2947-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>.

2. Цивільний кодекс України від 1 вересня 2016 р. № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua>.

3. Баранова А. М. Сімейне право: навч. посіб. / А. М. Баранова. – К.: Вентурі, 1997. – 272 с.

4. Жилінкова У. В. Сімейне право України: підруч. / У. В. Жилінкова. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 264 с.

5. Харитонов Є. О. Сімейне право України: навчальний посібник / Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova, В. А. Гончаренко. – Х.: Одиссей, 2007. – 232 с.

УДК 347.02:656.7.072/.073(043.2)

Пугач Д. С., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В. М., старший викладач

РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ПОВІТРЯНИМ ТРАНСПОРТОМ ЗА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИМ ДОГОВОРОМ

Засобом правового регулювання перевезень виступає цивільно-правовий договір перевезення, як підтвердження перевезення пасажирів, багажу, вантажу чи пошти, та загальні правила якого містяться в Цивільному кодексі України (далі – ЦК України), а саме в главі 63 та 64 ЦК України.

Тобто, підставою для виникнення правових відносин по перевезенню повітряним транспортом є договір. Повітряний кодекс України (далі – ПК України), як спеціальний нормативний акт, надає більш детальну регламентацію положенням у сфері повітряних перевезень, але не встановлює поняття договору перевезення, тому дане питання регулюється також ЦК України.

Відповідно до ч. 1 ст. 909 ЦК України за договором перевезення вантажу, одна сторона (перевізник) зобов'язується доставити довірений їй другою стороною (відправником) вантаж до пункту призначення та видати його особі, яка має право на одержання вантажу (одержувачеві), а

відправник зобов'язується сплатити за перевезення вантажу встановлену плату.

Згідно з ч. 1 ст. 910 ЦК України договором перевезення пасажирів одна сторона (перевізник) зобов'язується перевезти другу сторону (пасажирів) до пункту призначення, а в разі здавання багажу - також доставити багаж до пункту призначення та видати його особі, яка має право на одержання багажу, а пасажир зобов'язується сплатити встановлену плату за проїзд, а у разі здавання багажу - також за його перевезення [1].

Стаття 98 ПК України тільки закріплює, що повітряні перевезення виконуються на підставі договору між авіаперевізником та пасажиром або вантажовідправником [2].

Тому, було б доцільним додати в ПК України норму, що визначає поняття договору перевезення повітряним транспортом. Це дозволить визначити істотні умови договору перевезення вантажу, пасажирів і багажу з урахуванням специфіки саме повітряних перевезень, зокрема, предмет договору, оплату, строк та місце виконання договору; встановити сторони договору перевезення повітряним транспортом. Закріплення визначення договору забезпечить заповнення прогалин в законодавстві та якісне та повне виконання норм даного акту без порушень прав та інтересів обох сторін договору перевезення повітряним транспортом.

Ще одним актом, норми якого допомагають врегулювати певні моменти щодо повітряних перевезень є Конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень, яка передбачає регулювання будь-якого міжнародного перевезення пасажирів, багажу або вантажу, яке здійснюється повітряним судном за винагороду. Вона застосовується також до перевезень повітряним судном, що здійснюються авіатранспортним підприємством безоплатно [3, ст. 1].

Повітряне перевезення можна тлумачити як перевезення пасажирів, багажу, вантажу чи пошти, яке здійснюється повітряним транспортом.

Договір перевезення повітряним транспортом належить до групи договорів про надання перевізних послуг. Саме поняття «договір перевезення» визначається через сукупність інших договорів, що регулюють різні відносини, пов'язані з перевезенням вантажів, пасажирів і багажу, пошти, що передбачено ч. 1 ст. 908 ЦК України. Тобто, в залежності від об'єкта перевезення законодавець виділяє перевезення вантажу, пасажирів, багажу, пошти.

Характерними ознаками договору перевезення повітряним транспортом є:

— двосторонність договору, тобто однією із сторін договору перевезення має бути повітряний перевізник, як юридична особа чи фізична особа-підприємець та такий договір становить сукупність взаємних прав та обов'язків сторін;

— як правочин даний договір є двостороннім, тобто однією стороною є авіаперевізник, а іншою, наприклад, пасажир – особа, що перевозиться повітряним судном за згодою перевізника згідно з договором перевезення, а багажем вважаються предмети, майно та інша особиста власність пасажирів, які є необхідними для особистого користування, комфорту чи для забезпечення зручностей у зв'язку з його подорожжю, згідно розділу 3 Правил повітряних перевезень пасажирів і багажу [4];

— договір перевезення повітряним судном є договором про надання перевізних послуг, а саме послуг з переміщення пасажирів, багажу, вантажу та пошти;

— особливий суб'єктний склад в кожному із різновидів договору перевезення;

— договір перевезення повітряним судном може бути як реальним, так і консенсуальним. Наприклад договір перевезення пасажирів і багажу є за своїм характером консенсуальним, а перевезення вантажу – реальним;

— письмова форма договору з дотриманням усіх встановлених законодавством обов'язкових реквізитів. Як вважає В. В. Луць, наприклад, пасажирський квиток не буде письмовою формою договору, оскільки на ньому відсутні підписи сторін, і це означає, що в даному випадку договір укладатиметься усно;

— оплатність договору перевезення повітряним транспортом, тобто за надання такої послуги замовник зобов'язаний оплатити виконавцеві зазначену послугу;

— договір перевезення пасажирів, багажу, вантажу, пошти є публічним, тобто повітряний перевізник бере на себе обов'язок надавати послуги з перевезення кожному, хто до нього звернеться.

Головною особливістю договорів про надання послуг, зокрема договорів перевезення повітряним транспортом, є те, що надання послуг має бути невіддільним від діяльності особи, яка надає послуги, на відміну від договорів про виконання робіт, як зазначає В. В. Луць.

Повітряні перевезення являється ліцензійним видом діяльності, ліцензії видаються у випадку здійснення господарської діяльності з надання послуг з перевезення вантажів чи пасажирів повітряним транспортом.

Отже, договір перевезення повітряним судном є двостороннім договором про надання послуг, однією із сторін якого є повітряний перевізник, а іншою – пасажир або відправник, може бути як реальним, так і консенсуальним, оплатним і публічним договором, що укладається в письмовій формі та знаходить своє вираження в Цивільному кодексі України.

Література

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 40-44. – Ст. 356.
2. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 р. № 3393-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49. – Ст. 536.
3. Конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень (укр/рос): Міжнародний документ від 28.05.1999 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_594.
4. Про затвердження Правил повітряних перевезення пасажирів і багажу: Наказ Міністерства інфраструктури України від 30.11.2012 р. № 735 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0669-10>.

УДК 656.091:629.73(477)(043.2)

Сай Р. Є., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В. М., старший викладач

ОСНОВИ СЕРТИФІКАЦІЇ АВІАЦІЙНОГО ПЕРСОНАЛУ В ЦИВІЛЬНІЙ АВІАЦІЇ УКРАЇНИ

По даних останніх декількох років у світовій цивільній авіації більше 60 % усіх авіаційних пригод тісно пов'язано з людським фактором. Проаналізувавши рівень безпеки польотів та можливих факторів аварійності з цивільними повітряними суднами, підготовлений фахівцями незалежного розслідування авіаційних подій та інцидентів Державіаслужби України встановив, що за 9 місяців 2015 р. відбулося 97 авіаційних подій та інцидентів. Із них: катастроф – 1, аварій – 1, серйозних інцидентів – 5, інцидентів – 87. У 32 % випадків головною, або супутньою причиною виникнення авіаційних подій та інцидентів став людський фактор (екіпаж, персонал технічного обслуговування, персонал забезпечення польотів) [1].

Авіаційний персонал – це особовий склад авіаційного підприємства, організації, підрозділу, навчального закладу, що складається з авіаційних спеціалістів за професійною ознакою.

Безпечність авіаперевезень значною мірою залежить від підвищення професійності та кваліфікації авіаційного персоналу та їх працездатності, також їх готовності реалізації їх обов'язків які підтверджується через сертифікацію [2, с. 234].

Свідоцтво авіаційного персоналу – це офіційний дозвіл відповідного органу державного регулювання діяльності авіації України на здійснення